

Povestea unei supraviețuitoare

3 cărți
într-una
singură

Eleonora Pokola

Află acum ce drepturi ai! Învață să reacționezi!

- Cauzele violenței domestice
- Experiența mea: primul testimonial din România pe tema violenței domestice
- Legislație și exemple reale
- Ghid practic: unde găsesc ajutor?

EDITURA AMALTEA

CUPRINS

Cuvinte calde

7

Spune STOP violenței! Informează-te!

19

Scrisoare pentru un înger

61

Cunoaște-ți drepturile!

159

Unde găsești adăpost?

173

Cuvinte calde

"Când sunt tozite,
sufletele tari nu sângerează,
ci luminează."

Andreea Erişu

*Simona Pătruleasa –
prezentatoare Știri, Kanal D*

” Îmi vine foarte greu să vorbesc despre violența în familie. Din nefericire, sunt dese situațiile în care liniștea unui cămin e cutremurată de asemenea acte. E real și trist, e nefiresc să conștientizez faptul că violența e prezentă în foarte multe familii din

România. Foarte multe femei nu au puterea să vorbească despre asta, nu au curajul să facă ceva. E o problemă importantă! E cumplit, mai ales când este vorba și de copii. Din fericire, nu am avut exemple în preajmă, nu am văzut în realitate ceea ce înseamnă problema asta. Sunt situații în care nici nu știi dacă e bine sau nu să te amesteci, nu știi cum să reacționezi. Speri de multe ori ca ajutorul tău să fie de real folos, însă sperând că faci un bine, ajungi să îți dai seama că ai făcut și mai mult rău. Într-adevăr, nu prea ai cum să nu iei atitudine, nu poți să stai cu mâinile în sân. Mi-aș dori ca oamenii, în special bărbații, pentru că ei sunt majoritari în asemenea cazuri, să conștientizeze că violența nu este „o armă” bună în rezolvarea unor situații tensionate. Orice problemă poate fi rezolvată cu vorbă bună! “

*Christian Sabbagh –
News Anchor, Kanal D*

” Din experiența mea profesională pot să vă spun că m-am confruntat deseori cu asemenea cazuri. Practic, violența în familie lovește toate păturile sociale, ea nu se consumă doar în cartierele periferice ale Bucureștiului, ci și în vilele luxoase situate în zone rezidențiale. Violența domestică lovește fără discriminare în toate păturile. S-a vorbit mult pe marginea acestui subiect, dar s-au făcut foarte puține lucruri, asta este

marea problemă. Unele femei au avut curajul să-și denunțe soții agresivi și s-au trezit ulterior că trebuie să trăiască tot cu ei, în aceeași casă. În România sunt foarte puține centre de plasament, acolo nu au cum să stea o viață întreagă și practic sunt nevoite să se întoarcă în locuințele care, de regulă, sunt ale soților. Sunt numeroase cazurile în care femeile își retrăgeau plângerile și reveneau în casă la vechiul calvar. În plus, nu există o legislație care să permită ca atunci când infracțiunea este flagrantă să se acționeze, să intri în locul respectiv fără hotărâri judecătorești. Așa, dacă soțul vrea să-ți deschidă, bine, dacă nu, privești neputincios drama din spatele ușilor închise. Ar trebui găsite soluții pentru ca aceste cazuri să nu reprezinte doar o statistică rece în baza de date a Poliției. Numai anul trecut, mai mult de 40 de femei au fost omorâte în bătaie de către soții sau concubinii lor. Până când nu vom alinia legislația la cea europeană, nimic nu se va schimba spre binele acestor femei. “

*Gabriela Cristea Toader –
prezentatoarea emisiunii
„Draga mea prietena“, Kanal D*

” Violența domestică vine uneori din moși-strămoși, odată cu cimiliturile de genul „Bătaia e ruptă din rai“, „Eu te-am făcut, eu te omor“, „Bate-ți nevasta că știe ea de ce.“ Unii se amuză ascultând astfel de vorbe și le iau ca atare, alții însă le

aplică în propria lor viață, fie cu soția, copiii sau chiar cu părinții lor. Foarte multe femei se află în situația de a fi lovite de partenerii lor de viață și din păcate foarte multe astfel de abuzuri nu ajung să fie dezvăluite. Nu se apelează la autorități sau la cei în putere să ajute, fie din rușine, fie de teamă, fie din convingerea că bătaia în familie nu e ceva atât de condamnable. Există chiar femei cărora li se pare că bătaia e ceva normal, că se înscrie într-o logică a „prevenției“, în perfectă legătură cu zicala „Bate-ți nevasta că știe ea de ce!“.

Este regretabil că există familii în care se întâmplă astfel de lucruri, mai ales că violența domestică afectează puternic și pentru toată viața copiii, cei mai vulnerabili în asemenea situații. Violența este ceva îngrozitor, o barbarie, și nu are nici o legătură cu ideea de familie sau de iubire, iar oamenii nu trebuie să accepte sub nici o formă un astfel de tratament. “

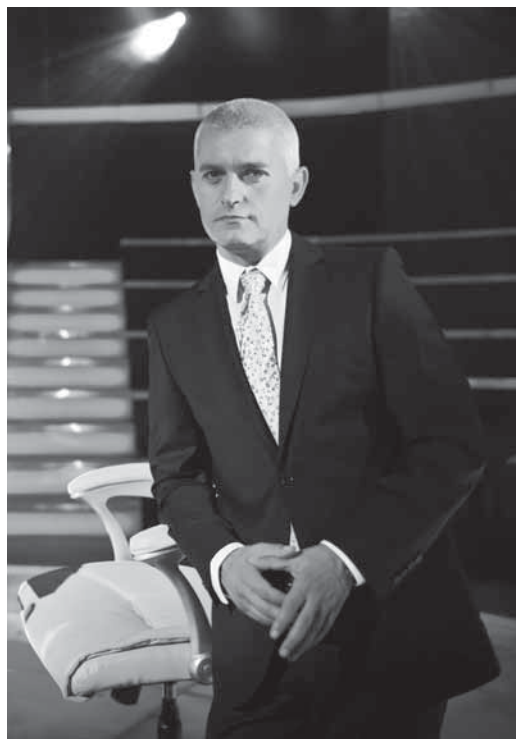
„Cazuri de violență domestică nu au fost în preajma mea. Modul în care am crescut m-a făcut să fiu total împotriva acestor practici. E trist că e un fenomen din ce în ce mai des întâlnit în România. În familia mea niciodată nu a existat violență de nici un fel, nici verbală, și cu atât mai puțin fizică. Îmi amintesc însă că în copilărie, în bloc, aveam câțiva vecini care își băteau des soțiile și nu de puține ori le-au scos în fața scării, în fața noastră și le trăgeau de păr, le loveau cu bestialitate. Asta este o imagine care mi-a rămas în minte și mereu mă întrebam de ce în acele clipe nu intervenea Poliția. Cred că bărbații care fac o obișnuință din a-și agresa partenerele sunt extrem de complexați. Lipsa de comunicare, lipsa de tandrețe, momentul în care ei nu mai sunt parteneri, sunt doar câteva dintre motivele care duc la asemenea gesturi. Ce nu știu ei e că prin pumni nu-și fac dreptate, prin pumni își pierd partenerele. Un bărbat ar trebui să-și arate forța și puterea făcând un sport, la sală, dând pumni în pereți sau în sacii de box, nu lovind o femeie. “

Mădălin Ionescu – prezentatorul și realizatorul emisiunii „Drept la Țintă“, Kanal D

„ Sunt împotriva oricărei forme de violență. Cu toate acestea, dacă se întâmplă să fii agresat fizic și/sau verbal în familie, indiferent de statut social, etnie, educație, trebuie să iei atitudine și să oprești din start escaladarea situației. Persoanele aflate în această postură trebuie să beneficieze de ajutor și suport din partea apropiaților și, mai ales, din partea autorităților, astfel încât abuzul să nu continue sau să se înrăutățească. ”

Gabriel Coveșanu – prezentatorul emisiunii „Nuntă cu surprize”, Kanal D

*Virgil Ianțu –
prezentatorul emisiunii
„Vrei să fii miliardar”,
Kanal D*

„**V**iolența, de orice natură ar fi ea, vine din lipsa de educație. Indiferent de problemele pe care le ai, de frustrări, de dezamăgiri, violența nu trebuie să existe la nici un nivel, în nici un aspect al existenței noastre.

Comportamentul violent nu are ce căuta în special în familie, pur și simplu nu pot să concep așa ceva. Familia este un loc sfânt, unde trebuie să te

detașezi de orice se întâmplă în jur, să-ți găsești echilibrul, armonia. Urăsc să văd părinți care își lovesc copiii, bărbați care își bruschează partenerele de viață, chiar dacă este vorba doar de o palmă. Pot să afirm cu mâna pe inimă că fetița mea a fost crescută frumos, niciodată nu am ridicat tonul la ea, niciodată nu am tras-o de mânecă, de păr, iar ea știe foarte bine care sunt limitele fără să i se fi aplicat corecții fizice. Până la urmă ține de educația părinților cum își cresc copiii.

Eu nu înțeleg nici violența asupra animalelor. De exemplu, nu înțeleg plăcerea unora de a merge la vânătoare. Eu merg la poligon, îmi place să trag cu arma, dar nu aș putea să rănesc sau să ucid un animal. Nu văd nici o diferență între agresiunile asupra animalelor și cele asupra oamenilor.

Cred că violența domestică predomină în țările în care educația este lăsată pe un plan secund, iar România face, din păcate, parte dintre aceste țări. “

P R E F A Ț Ă

De când sunt redactor-șef al revistei *Avantaje*, am editat multe articole despre violența domestică, am citit multe povești zguduitoare despre trăirile, chinurile și suferințele prin care trec femeii din toate categoriile de vârstă, profesie, statut social sau financiar. Unele erau în plină tornadă a ieșirii din acest calvar, altele erau desprinse de ceva timp – dar ceea ce le unea era teama de a-și asuma până la capăt experiența, de a o împărtăși altora pentru a-și ușura povara și de a primi ajutor. O teamă firească, de altfel, mai ales pentru cele care trăiesc încă sub spectrul terorii, al amenințărilor, cu groaza că agresorul le poate găsi și le poate face iarăși rău. E normal și necesar să le protejezi identitatea.

Dar am cunoscut și persoane care, deși ieșiseră de mult timp din acest dezastru, tot mai resimțeau teamă și rușine. Spaima e de înțeles, pentru că trauma cu care trăiesc aceste femei ani de zile se impregnează în toată ființa lor și le bântuie multă vreme existența. Dar rușinea? De unde vine acest sentiment? Din ce inconștient colectiv care picură în conștiința multor femei vorbele „taci și rabdă, că ăsta-i datul femeii”? Eu le-am auzit spuse în comunitățile mici, mai ales la țară, acolo unde violența domestică proliferază aproape nestingherită, alimentată fiind de sărăcie, consumul de alcool și ignoranță. Iar dacă nu sunt spuse explicit, atitudinea

e una de complacere tacită sau de încurajare în a persevera în menținerea unor valori precum unitatea familiei, prezența unui tată pentru copii, valori esențiale, ce-i drept, dar pe care agresorul le disprețuiește și le distruge sistematic. Dar violența nu ține doar de statutul social, financiar sau de gradul de educație. Cu cât acestea sunt mai înalte, rușinea este mult mai copleșitoare, iar tendința de a ascunde tragedia e și mai puternică.

M-am întrebat deseori de ce nu se discută în școli despre fenomenul violenței domestice. Cu siguranță sunt mulți elevi care asistă acasă la astfel de scene și nu știu cum să acționeze. De ce nu li se vorbește despre pericolul relațiilor abuzive, felul în care pot recunoaște persoanele cu un comportament abuziv, modul în care pot evita sau pot ieși din astfel de relații? De ce copiii noștri absolvă un liceu, tăbăciți fiind de noțiuni abstracte de tot felul, dar fără un minimum de știință a relațiilor, fără noțiuni de bază despre cum să te aperi când ești agresat fizic, verbal, emoțional? De ce primul impuls al femeilor maltratate de către propriul partener este acela de a ascunde ceea ce li s-a întâmplat? De ce acestuia îi urmează inseparabil rușinea că a pățit așa ceva? De ce instinctul de apărare este înăbușit de toate aceste condiționări sociale care fac rău prin faptul că victima refuză să ceară ajutor? În schimb, ea devine tot mai pricepută în a cosmetiza vânătăile, a camufla suferința și a abate atenția de la ceea ce i se întâmplă. Sau uneori e chiar expertă în a oferi un spectacol de normalitate, lucru valabil mai ales în mediile intelectuale. Până când o crimă odioasă sau o sinucidere de neînțeles șochează comunitatea. La câte astfel de știri asistați săptămânal? Multe. Par să se transforme în fapt divers. La câte emisiuni care să dezbată fenomenul violenței domestice v-ați uitat? La nici una, probabil, pentru că sunt foarte puține, iar șansa de a prinde vreuna e mică.

Câte dintre victime știu că violența nu înseamnă doar bătaie, lovituri fizice, ci și insulte, injurii, intimidare, amenințare, subminarea personalității, constrângeri financiare, adică ceea ce specialiștii numesc violență verbală, emoțională, respectiv, financiară? Câte victime știu că atunci când partenerul le interzice să aibă un serviciu, acest lucru poate să însemne faptul că ei vor să le facă dependente financiar de ei, tocmai pentru a le controla mai eficient și a le îngradi orice formă de independență?

La toate aceste întrebări am încercat să răspundem de 16 ani de zile, de când revista *Avantaje* a fost lansată în România. Am încercat să umplem vidul de informație al anilor trecuți cu articole practice despre legislația în domeniu, profilul psihologic al partenerului abuziv, centre de consiliere gratuită, adăposturi pentru victimele alungate, precum și poveștile unor femei care spun cu ce s-au confruntat. Spuse la adăpostul anonimului care să le protejeze identitatea, liniștea și demnitatea atât de greu obținute. Sunt niște eroine, femei puternice și curajoase care nu acceptă verdictul „nu se mai poate face nimic!” Dar sunt eroine anonime.

Nu și autoarea acestei cărți, o femeie care și-a transformat tragedia personală într-o șansă de a schimba viața celor care trec prin situații similare. Ani lungi și grei a suportat calvarul violenței domestice – de dragul copiilor, din dorința de a le păstra o familie, din cauza prea multelor presiuni sociale, dar și a lipsei de informație care să o ajute să iasă din această situație. A îndurat toate umilințele posibile până când o altă încercare, cea de a face față unui cancer de sân, a ajutat-o să-și vadă viața dintr-o altă perspectivă. Pe termen lung, lupta cu boala s-a transformat într-un adevărat aliat care a motivat-o să ia decizia de a-și trăi viața în liniște și demnitate, departe de soțul violent și abuziv. Divorțul, deși traumatizant pentru toți, a fost izbăvitor și a ajutat-o să își recapete încrederea și respectul față de sine. Ca să îi fie mai

ușor, a pus pe hârtie toată experiența ei – mai întâi ca să scape de amintirile care o bântuiau, apoi și-a spus că poate mărturia ei le va ajuta pe alte femei să nu repete experiența prin care ea a trecut. Sau să le dea impulsul de a rupe cercul vicios al violenței în care s-ar afla, ele sau persoane dragi lor. Revista *Avantaje* și-a asumat misiunea de a o susține în publicarea acestor mărturii, tocmai pentru ca din exemplul curajos al acestei doamne să se inspire și alte femei în situații similare. Poate că astfel vor fi mai multe șanse de a înțelege și a limita fenomenul violenței domestice în România. Poate că, inspirate de exemplul ei, cele care sunt deja victime vor găsi resursele interioare pentru a se scutura de povară și a-și redobândi demnitatea și respectul.

Pentru demersul ei curajos și pentru inspirația pe care o va aduce în viața multor femei încercate, revista *Avantaje* a desemnat-o pe doamna Eleonora Pokola Femeia Anului 2010, la categoria Apărarea și Promovarea Drepturilor Femeii, în cadrul celei de-a XIII-a ediții a Galei Premiilor Femeia Anului.

Mulțumesc *Editurii Amaltea*, pentru că a crezut și s-a implicat în acest proiect curajos și atât de necesar.

Daniela Palade Teodorescu
Octombrie 2011

Spune STOP violenței!
Informează-te!

*"Ai curaj, sterge-ți ochii,
adesea căderea e un mijloc
de a te ridica mai sus."*

ROMÂNIA ÎN CIFRE. ȘTIAȚI CĂ?

- Violența domestică se referă la:
 - violența în relația de cuplu
 - abuzul copilului în familie
 - violența între frați
 - abuzul părinților și membrilor vârstnici ai familiei
- În România s-a ajuns la peste 12.000 de infracțiuni în familie în 2010; adică cu 26% mai mult față de 2009;
- În anul 2009, în România s-au înregistrat 101 decese, ca urmare a violenței în familie;
- Aproximativ 70% dintre femei au fost victimele unei forme de violență domestică pe parcursul vieții lor;
- Există un risc mai mare de a fi victimele violenței domestice, în cazul femeilor cu vârsta între 15-45 de ani, decât de a suferi accidente sau alte boli;
- Aproximativ 50% dintre femei au fost hărțuite sexual la locul de muncă în Uniunea Europeană;
- Cel mai frecvent act de încălcare a drepturilor omului îl reprezintă violența domestică;
- În ultimii 5 ani s-a înregistrat o creștere cu 50% a violenței în familie, de la 8.000 de cazuri la peste 12.000 în 2010, conform ANPF;
- Cea mai mare pondere în cazul violenței domestice o au victimele de sex feminin, astfel: 0-14 ani (17%), 25-35 ani (14%) și 35-45 ani (14%);